

ניהול תקציב משפחתי

קריין: כלכלי משפחתי, פודקאסט הצרכנות של לאומי. מגיש – דרור רפאל.

דרור: תגידו, אתם מנהלים רישום של ההוצאות וההכנסות של המשפחה שלכם? נכון שלא? אומרים שהמשפחות המאושרות דומות זו לזו – אבל אלו שמנהלות תקציב, עושות זאת כל אחת בדרכה. בדיוק בשביל אלה שלא - אנחנו מארחים הפעם את רועי מיימון, מנהל סניף בלאומי, שידבר אתנו על החשיבות שבניהול תקציב משפחתי. איך בכל זאת אפשרת להתכונן להוצאות בלתי צפויות ואיך רותמים את כל המשפחה למאמץ? רועי שלום, ברוך הבא.

רועי מיימון: שלום, שלום.

דרור: אז למה זה חשוב לנהל את התקציב המשפחתי? מה זה לנהל בעצם? זאת אומרת, צריך לעשות רישום וזה? אנשים מכניסים כמה שמכניסים ומוציאים כמה שמוציאים...

רועי: זהו, שלא, חשוב מאוד לנהל את התקציב המשפחתי כדי לא להגיע למצב שמגיעים לסניף בנקודה כזו שקצת מאוחר מדי ואז אנחנו צריכים לחפש פתרונות כדי לפתור את הבעיה. עדיף לעשות את הדברים מראש, מבעוד מועד. לנהל, להכיר את ההכנסות, לשלוט בהוצאות. כדי שבסופו של דבר שנצטרך איזושהי הוצאה חד פעמית, משמעותית, נוכל לעשות את זה בצורה ראויה ולא נגיע לבנק ונצטרך לחפש פתרונות אחרים.

דרור: אז תגיד, מתי המשפחה מבינה שיש מצב שאנחנו צריכים ללכת לבנק ולהיעזר במישהו? מתי זה קורה?

רועי: אז זהו, שמשפחה מבינה את זה, מבינה את זה תמיד. השאלה מה היא עושה עם זה? כמו למשל פעילות גופנית, כולם יודעים שזה חשוב, כולם יודעים שצריך לעשות את זה. השאלה היא מתי מתחילים... לפעמים זה קורה מאוחר מדי, לפעמים זה קורה שבעל מקצוע, כמו רופא למשל, מחייב אותך לעשות את הדברים. ברגע שמגיעים לבנק זה בדיוק אותו הדבר. כשמגיעים לבנק להתייעץ זה בדרך כלל שקורה משהו. למרות ש-

דרור: מאוחר מדי, אני במצוקה.

רועי: למרות שכולם מכירים את העובדה שצריך לטפל בעניין הזה. אז כמו פעילות גופנית בדיוק. אם תתחיל בעוד מועד כנראה שתמנע את הבעיה בשלב מאוחר יותר.

דרור: להכניס את זה לשגרה פשוט.

רועי: בדיוק. כולם מבינים את העניין, צריך רק את האומץ להתחיל.

דרור: אנשים לא כל כך מבינים למה רמת ההכנסה שלהם היא סבירה או אפילו גבוהה מהממוצע והם עדיין לא מצליחים לחסוך כסף.

רועי: קודם כל צריך להכיר את ההכנסות. הכנסה של משפחה היא בדרך כלל לא רק המשכורת של בני הזוג. יש הכנסות נוספות שנובעות, יכול להיות משכר דירה, מקצבאות שונות, קצבאות ילדים, קצבאות ביטוח לאומי, קצבאות שארים או קצבאות נכות, חלילה.

דרור: זה בצד של ההכנסות. אז אני מכיר את ההכנסות שלי פחות או יותר ואתה אומר יש עוד הכנסות שאולי לא הכרתי, אבל בסדר. ומה קורה בצד השני? שם זה הבעיה.

רועי: כן. אז כמובן הבעיה היא בעיקר בצד ההוצאות. אנחנו מדברים בעיקר על משפחות בתחילת הדרך שלהן. שההכנסה שלהן בדרך כלל לא מספיקה, וההוצאות הרבה יותר גבוהות. אנחנו נעשה סדר בדברים. בדרך כלל אנחנו מדברים על הוצאות שמתחלקות לשלושה חלקים. ההוצאות הקבועות שהן בדרך כלל הוצאות של שכר דירה, או משכנתא, הוצאות של תשלום ארנונה, שכר לימוד, מטפלת, הלוואות שצריך לשלם. אלה ההוצאות הקבועות שקשה מאוד לשלוט בהן. יש הוצאות משתנות כמו למשל הוצאות תקשורת, מזון, חשמל, ביגוד, רכב. אלה הוצאות שאנחנו לחלוטין שולטים בהן, אנחנו יכולים להחליט כמה אנחנו רוצים לשלם בכל חודש וחודש. ויש את ההוצאות החד פעמיות שזה בדרך כלל על אירועים מאוד שמחים כמו הולדת ילד, שאנחנו רוצים לעשות ברית או בריתה. בר מצווה, בת מצווה.

דרור: בעניינים האלה, אנחנו כמשפחה צריכים לתכנן את זה מראש? לחשוב על זה כמה שנים לפני או להגיע ולראות אם יש לנו מספיק תקציב לזה?

רועי: אז גם פה יש שתי אפשרויות. יש אפשרות אחת שברגע שמגיע האירוע החד פעמי הזה, מגיעים לבנק ומחפשים איזשהו פתרון. הפתרון הזה הוא בדרך כלל בדמות הלוואה כזאת או אחרת שעולה כסף. יש אפשרות אחרת שהיא מועדפת כמובן – לחסוך. לחסוך בקטן היום בכדי לצבור איזשהו סכום גדול בעתיד לטובת אותן הוצאות חד פעמיות. אם שולטים בהוצאות ברמה כזו, כמו שדיברנו קודם, אפשר לחסוך בהוצאות המשתנות בעיקר. אפשר להגיע למצב שחוסכים סכום, כל משפחה בהתאם ליכולתה, של כמה מאות שקלים בחודש. שמצטברים לסכום משמעותי מאוד לאחר כמה שנים וברגע שמגיע אותו אירוע – שזה יכול להיות אירוע של המשפחה או טיול שנתי או רכישת רכב או החלפת הפלאפונים או

רכישת מחשב או דברים כאלה... שאז הסכום שהצטבר בחשבון בהחלט יכול לאפשר את זה. זה חוסך הרבה מאוד כסף.

דרור: זאת אומרת, אתה ממליץ למשפחות צעירות להתחיל לחסוך אפילו מעט – כמה שקלים, כמה מאות שקלים בחודש בצד. כי יהיו להם אירועים משמחים בהמשך, בעתיד.

רועי: זה נשמע לא כלכלי, כיוון שבדרך כלל ההכנסה של משפחה צעירה נמוכה מההוצאה, אז איך אפשר גם לחסוך? עדיין אנחנו ממליצים לחסוך בקטן כי כשנצטרך להוציא את הסכום הזה ולקחת הלוואה היא תהיה הרבה, הרבה יותר יקרה. ולכן, למרות הקושי בתחילת הדרך של משפחות צעירות אנחנו ממליצים כן לחסוך בקטן בכדי שיגיע המועד הם יוכלו להשתמש בסכומים האלה.

דרור: אני רואה שאתה עושה הבדלה בין משפחות צעירות או זוגות צעירים עם ילד לבין משפחה שהיא כבר משפחה עם שני ילדים וכולי. מה? האופי שלהם משתנה עם הזמן?

רועי: לחלוטין. ההתנהלות הכספית של משפחה צעירה שונה לחלוטין ממשפחות בוגרות. בדרך כלל משפחות צעירות ההכנסות שלהן נמוכות בתחילת הקריירה המקצועית שלהן. ההוצאות שלהן הן הוצאות קבועות בעיקר על הילדים, על המשכנתא, על שכר דירה, על שכר לימוד. זה הוצאות שהן מאוד, מאוד משמעותיות שגורמות להן למצב כזה שהן לא מצליחות לחסוך או אפילו כמו שאמרנו קודם – חורגות מהתכנון ומהתקציב המשפחתי. מה שקורה במהלך החיים – גם המשכורות בדרך כלל עולות וגם ההוצאות הקבועות, הגבוהות, שהיו – של משכנתא, של שכר לימוד, של גני ילדים –

דרור: מתבטלות.

רועי: בדיוק, זה הכול מתבטל. ואז מתפנה הרבה יותר מקום לצד החיסכון.

דרור: ואז נניח שאנחנו רוצים לנהל נכון את התקציב שלנו. אנחנו שמים לב כמשפחה שאנחנו יותר מוציאים מאשר שאנחנו מכניסים. איך עושים את זה?

רועי: אז יש כמה כלים. יש כלים הכי פשוטים זה לקחת איזשהו דף נייר ולרשום בצד שלו את צד ההכנסות ובצד שני את צד ההוצאות. ולעשות סדר בדברים ולראות בדיוק כמה אנחנו מכניסים כמו שאמרנו קודם, להכניס את כל סעיפי ההכנסה. ובכדי לשלוט בהוצאות אנחנו רושמים את כל ההוצאות שיש לנו. אנחנו מחליטים בהחלטה משותפת, בדרך כלל זה תהליך משפחתי שצריך לרתום אליו את כל בני המשפחה – גם ילדים, שמבטיחים להם איזשהו טיול שנתי, טיול משפחתי שנתי בחופשה הבאה – אני חושב שיכולים להירתם לזה בצורה מצוינת. רושמים את צד ההוצאות ואז עושים סדר בדברים. אם רואים שההוצאות גבוהות

מההכנסות, מחליטים בהחלטה משותפת איזה סעיפים חוסכים וכמה ועובדים על זה.
עובדים, זה ממש עבודה.

דרור: ואז מה? מגייסים את כל המשפחה לאיזו מטרה כזאת? מכנסים את כולם באיזה ערב
ואומרים 'חברה אנחנו רוצים בעוד כמה שנים, לא יודע, לטוס לחו"ל או לעשות איזה אירוע,
בואו נתחיל להצטמצם ביחד'?

רועי: ממש ככה.

דרור: זה יכול גם לגבש את המשפחה כזה. כי הם כולם סביב איזו מטרה משותפת, זה תמיד
מגבש, לא משנה מה היא.

רועי: בדיוק ככה, יכול אפילו להיות ויכוח בין האחים שבחודש מסוים מי מהם מצמצם יותר.

דרור: מצמצם יותר.

רועי: בדיוק. בדיוק.

דרור: אתה המלצת – שמעתי שאתה ממליץ, נניח, בדברים של איך להוציא פחות כסף. או
איך לשנות את ההוצאות הקבועות – שאתה קורא להן. למשל קניות – לצאת עם רשימה, זה
משהו שתמיד ממליצים לעשות. לצאת בלי הילדים, ועם רשימה.

רועי: אין ספק. ברגע שיוצאים עם הילדים, כולנו מכירים את זה, הילדים מלחיצים אותנו
במקום הקניות ואומרים לנו 'אנחנו רוצים את זה, ואנחנו רוצים את זה'. ולפעמים קשה לנו
לסרב. והדבר השני, כמובן, ברגע שנגיע עם רשימה מסודרת, אז אנחנו יודעים פחות או יותר
כמה זה הולך לעלות לנו. ואם אנחנו נגיע בלי רשימה, אז כולנו מתפתים למבצעים כאלה או
אחרים, קונים עם העיניים, ובסופו של דבר זה עולה לנו הרבה, הרבה יותר כסף.

דרור: וגם, אתה רואה כל מיני דברים שאתה מדמיין לעצמך קונה אותם, ושהחיים שלך
משתנים בעקבות איזה סיר מדליק שאתה רואה בסופר. אתה קונה אותו אבל אתה לא
באמת צריך אותו.

רועי: לגמרי.

דרור: אז מה בעצם אתה ממליץ – נניח עשינו את הרשימה הזאת, ועשינו מטרה משותפת,
והכול בסדר. זאת אומרת, יש לנו את הכול, וזה נניח – מתגלים קשיים בדרך. מה קורה אז?
איך אפשר לפקח על זה?

רועי: כמו בתור – כמו כל תהליך ניהולי שאנחנו מכירים יש את איך אנחנו הולכים לעשות את
זה, הגדרנו לעצמנו יעדים – והשלב הכי חשוב, זה שלב הבקרה. אנחנו מחליטים על איזשהו

משוב שבועי שאנחנו עושים לתהליך, אנחנו רוצים לראות בדיוק כמה הוצאנו אל מול התכנון שלנו. ובמידה ואנחנו חורגים אנחנו שמים יותר דגש על הסעיף הזה במהלך השבוע הקרוב, ואם אנחנו עומדים בקצב אז כולם מקבלים איזשהו משוב חיובי וממשיכים הלאה.

דרור: יש שלב שאני יכול לפנות לבנק ולהיעזר בו בתהליך הזה של בקרה על ההכנסות וההוצאות שלי?

רועי: כמובן, אנחנו מאוד, מאוד שמחים שהמשפחה לוקחת אחריות על התקציב שלה. שהיא מגיע אלינו אנחנו יכולים לשתף אותם באמצעים שיש לנו, ויש לנו כלים מצוינים להציע להם. דרך אגב קיימים כלים באתרים שונים, גם בכרטיסי אשראי וגם בגוגל אפשר למצוא בלי סוף מכשירים שיכולים לסייע בניהול התקציב המשפחתי. כמובן, גם אנחנו ביעוץ פרטני יכולים לשבת עם כל לקוח ולקוח. להראות לו בדיוק כמה הוא מוציא לאורך החודשים אזורנית לאורך השנים. להראות לו את ההכנסה שנכנסת לחשבון, לעשות סדר בדברים, להציע את ההצעות שלנו – בדרך כלל זה עובד.

דרור: מה למשל, זאת אומרת, מה אתה יכול לדעת על ההוצאות וההכנסות שלי שאני לא יודע? איך אתה יכול ללמד אותי על דברים שאני לא יכול לעשות זה לבד עם הדף הזה שדיברנו עליו מקודם?

רועי: אנחנו יכולים לראות את הדברים בפרספקטיבה של כמה חודשים אזורנית ולראות אם יש סדר בדברים. אם באמת לאורך הזמן יש הוצאה משמעותית על סעיף מסוים לאורך חודשים – גבוהה מדי – והיא בעצם זאת שגורמת לחריגה בתקציב, אנחנו נעשה סדר בדברים. נמליץ להשקיע את מירב המאמצים בהוצאה הספציפית הזאת ובדרך כלל זה עובד.

דרור: אז בו ננסה לסכם את כל מה שדיברנו עליו בכמה הדקות האחרונות.

רועי: אוקי, אז מה שאנחנו ממליצים הוא – א. להכיר את ההכנסות. לשלוט בהוצאות. לחסוך בקטן היום בכדי שיהיה לנו איזשהו סכום בעתיד. כמובן לרתום את כל המשפחה לתהליך ואם אתם מעוניינים להגיע לבנק אז יש אפשרות לקבוע היום פגישה עם בנקאי. מבעוד מועד להגיע, לא להמתין, להתקבל ישירות ולהתחיל את התהליך בצורה משותפת בין המשפחה לבין הסניף.

דרור: אוקי, רועי מימון, מנהל סניף בלאומי. תודה רבה לך שהיית איתנו.

רועי: בשמחה.